

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ²

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

I. Διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας' έννοια κυρίας παρεμβάσεως' πότε στοιχειοθετείται ανυπόστατο και πότε απαράδεκτο της παρεμβάσεως' έννοια προδικασίας

II. Έννομες συνέπειες της παρεμβάσεως

*****

I. Διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας' έννοια κυρίας παρεμβάσεως' πότε στοιχειοθετείται ανυπόστατο και πότε απαράδεκτο της παρεμβάσεως' έννοια προδικασίας

1. Στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ως κύρια παρέμβαση χαρακτηρίζεται η μορφή της αυτόβουλης συμμετοχής τρίτου σε εκκρεμούσα δίκη, κατά την οποία ο τρίτος υποβάλλει προς το δικαστήριο αυτοτελή αίτηση παροχής δικαστικής προστασίας, με το οποίο ζητεί είτε να απορριφθεί το (εκκρεμές) κύριο αίτημα του αιτούντος ή να γίνει δεκτό δικό του αίτημα³.

2. Κατά το άρθρο 752 § 1 ΚΠολΔικ, σε συνδυασμό με το άρθρο 747 § 1 του ίδιου Κώδικα, η παρέμβαση ασκείται είτε με δικόγραφο, (το οποίο κατατίθεται στη γραμματεία του ειρηνοδικείου, στο οποίο

---

¹ Ελλ-Δνη 2015/855.

² Ελλ-Δνη 56/2015 σελ. 858 επ.

³ **Αρβανιτάκης**, στον ΚΠολΔικ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα, τ. II υπό το άρθρο 752 § 3 σελ. 1494. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 752, § 3.1.1., σελ. 283. **Ο ίδιος**, στη Δ. 2, σελ. 213. ΑΠ 1076/2002 Ελλ-Δνη 43/1690. ΕφΠειρ 116/20025 Αρμ. 2005/595. ΕφΑθ 8214/2002 Ελλ-Δνη 2002/841. ΕφΠειρ 101/2001 Δ. 2001/556. ΕφΑθ 8214/2000 Ελλ-Δνη 43/841. ΕφΘεσ 915/1997 Ελλ-Δνη 1997/1859. ΕφΠειρ 1121/1995 Ελλ-Δνη 1997/1662.

απευθύνεται) είτε προφορικώς, οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση. Οι μορφές αυτές, με τις οποίες ασκείται κατά το νόμο η παρέμβαση στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, συνιστούν συνθετικά στοιχεία αυτής, ως διαδικαστικής πράξης, υπό την έννοια ότι εάν δεν τηρηθούν, η παρέμβαση θα είναι ανυπόστατη⁴.

3. Επισημαίνεται ότι η άσκηση της παρεμβάσεως με τους προδιαληφθέντες τρόπους **δεν συνιστά προδικασία αυτής**, ώστε η ελαττωματική άσκησή της να προκαλεί (ως επιτευκτική διαδικαστική πράξη) अपαράδεκτο αυτής. Διότι, κατά την έννοια της ΚΠολΔικ 111, (η οποία θεσμοθετεί τη θεμελιώδη δικονομική αρχή της τηρήσεως προδικασίας), ως τοιαύτη νοείται η γνωστοποίηση του αντικειμένου της δίκης στον αντίδικο, προκειμένου να αποφεύγεται ο αιφνιδιασμός του. Η γνωστοποίηση αυτή, στα πλαίσια της κύριας διαδικασίας, συντελείται με κοινοποίηση στον τελευταίο του οικείου δικογράφου, (εν προκειμένω αυτού της παρεμβάσεως), από μέρους εκείνου που ζητεί δικαστική προστασία⁵ (εν προκειμένω του παρεμβαίνοντος). Στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, η γνωστοποίηση σε τρίτους της ασκηθείσας παρεμβάσεως, είναι απαραίτητη, μόνον στις περιπτώσεις του άρθρου 748 § 2 ΚΠολΔικ και συγκεκριμένως συντελείται με κοινοποίηση αντιγράφου αυτής στον αρμόδιο Εισαγγελέα (στις περιπτώσεις των άρθρων 782, 783, 784, 796, 797, 800, 801 ή εάν το διατάξει ο δικαστής της § 1. **Έλλειψη συνεπώς προδικασίας στοιχειοθετείται – κατά τη γνώμη μας - μόνον εάν δεν γίνουν οι αμέσως ανωτέρω κοινοποιήσεις/κλητεύσεις στα διαληφθέντα πρόσωπα κι όχι εάν δεν ασκηθεί η παρέμβαση εγγράφως ή προφορικώς** στην τελευταία περίπτωση προκαλείται αποκλειστικώς ανυπόστατο αυτής κι όχι απάράδεκτο.

4. Με την παράγραφο 3 του ως άνω άρθρου του ΚΠολΔικ, (με την οποία ο αιτών υποχρεούται – εφόσον το διατάξει ο ανωτέρω

---

⁴ Βλ. σχετικώς, Ενημερωτικό Σημείωμά μου με τίτλο «*Ελαττωματική παρέμβαση ως διαδικαστική πράξη. Απάράδεκτο-Ανυπόστατο αυτής*», υπό την ΜΠρΑθ 5292/2014 Ελλ-Δνη 56, σελ. 201 επ. Βλ. όμως **Μακρίδου**, Η αόριστη αγωγή και οι δυνατότητες θεραπείας της (έκδ. 2006) Πρώτο μέρος, § 2.Ι, σελ. 73 επ. και ιδίως σελ. 76-79, η οποία εμφανίζεται να θεωρεί πως η έλλειψη κάποιου από τα συνθετικά στοιχεία της αγωγής αποτελεί έλλειψη προδικασίας και συνεπώς προκαλεί απάράδεκτο (κι όχι ανυπόστατο) αυτής, ως διαδικαστικής πράξης.

⁵ ΟλομΑΠ 33/1990 Ελλ-Δνη 32/56, Δ. 21/985. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 111 § ΙΙΙ 1 σελ. 579. **Κεραμεύς**, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. ΙΙ (έκδ. 1986) § 68 σελ. 185-186. **Ράμμος**, Επιτομή αστικού δικονομικού δικαίου, (έκδ. 1975) § 41 σελ. 63. **Ο ίδιος**, Στοιχεία Ελληνικής ΠολΔ, τ. Α' (έκδ. 1961) § 100 σελ. 237.

δικαστής – να κλητεύσει για να παραστεί στην δίκη κάθε τρίτον, που έχει έννομο συμφέρον να παραστεί σ' αυτήν), καθιερώνεται απαράδεκτο, εάν δεν κλητευθεί ο ανωτέρω τρίτος, αφού με τον τρόπο αυτόν πλήττεται το δημόσιο (εκ των άρθρων 20 § 1 του Συντάγματος και 110 § 2 ΚΠολΔικ) δικαίωμα του τρίτου προς ακρόαση των ισχυρισμών του.

Επομένως, και στις δύο από τις ανωτέρω περιπτώσεις της ΚΠολΔικ 748, τίκτεται απαράδεκτο, εάν παραβιασθεί είτε η δεύτερη είτε η τρίτη παράγραφος αυτής. Η διαφορά συνίσταται στο εξής : Στην πρώτη περίπτωση, (ήτοι αυτή της ΚΠολΔικ 748 § 2), το απαράδεκτο θα οδηγήσει σε απόρριψη αυτής ταύτης της αιτήσεως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 111 σε συνδυασμό με το άρθρο 159 αριθ. 1 ΚΠολΔικ. Στην δεύτερη όμως περίπτωση, (ήτοι αυτή της ΚΠολΔικ 748 § 2), το απαράδεκτο θα οδηγήσει σε αναβολή της συζητήσεως της αιτήσεως, κατά τα άρθρα 110 § 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 159 αριθ. 2 ΚΠολΔικ, (αφού η παραβίαση του δικαιώματος ακροάσεως του αντιδίκου συνιστά λόγο αναιρέσεως, κατά το άρθρο 559 αριθ. 6 και 14 ΚΠολΔικ), δεδομένου του ότι η παράλειψη της κλητεύσεως των τρίτων που διέταξε ο δικαστής, δεν δρα κατά του παραδεκτού αυτής ταύτης της αιτήσεως, ως επιτευκτικής διαδικαστικής πράξεως, παρά κατά της διαδικαστικής πράξεως της συζητήσεως αυτής⁶⁻⁷.

II. Έννομες συνέπειες της παρεμβάσεως

A. Η ΚΠολΔικ 752, η οποία προβλέπει τα περί παρεμβάσεως στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, δεν αναφέρει ποια είναι τα έννομα αποτελέσματα αυτής. Ως εκ τούτο, στο σημείο τούτο διαπιστώνεται (ακούσιο) κενό στο νόμο, το οποίο θα πρέπει να πληρωθεί με την ερμηνευτική μέθοδο της αναλογίας νόμου, (λόγω της ταυτότητας του θεσμού της παρεμβάσεως τόσο στην τακτική διαδικασία, όσο και στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας) και συγκεκριμένως των άρθρων 79 έως και 85 ΚΠολΔικ, τα οποία εφαρμόζονται και στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

B. Τα έννομα αποτελέσματα από την άσκηση αφενός της κυρίας κι αφετέρου της πρόσθετης παρεμβάσεως, ποικίλλουν ανά είδος παρεμβάσεως.

⁶ ΜΠρΑθ 4986/1981 Αρμ. ΛΕ/964.

⁷ Πρβλ. **Γεωργίου**, Έρευνα κλήσεως ερημοδικούντος εναγομένου (Συμβολή στην ερμηνεία του άρθρου 271 ΚΠολΔικ), (Δ. 12/1981, σελ. 21 επ.

Ειδικότερα,

B.1.Ως προς την κύρια παρέμβαση.

1.1. Κατά μία γνώμη, (η οποία είναι η κρατούσα), η κύρια παρέμβαση δεν ανοίγει νέα (παρεμπίπτουσα) δίκη, αλλά διευρύνει τα υποκειμενικά όρια της αρχικής έννομης σχέσης της δίκης. Τούτο σημαίνει ότι ο κυρίως παρεμβάς καθίσταται διάδικος της αρχικής δίκης⁸.

1.2. Κατά διαφορετική γνώμη, διά της κυρίας παρεμβάσεως, ο παρεμβαίνων καθίσταται κύριος διάδικος και αντιδικεί προς αμφοτέρους τους αρχικούς διαδίκους και συνεπώς δεσμεύεται από το δεδικασμένο της απόφασης που θα εκδοθεί επί της κυρίας παρεμβάσεως⁹· διάδικος στη δίκη επί της κυρίας αιτήσεως δεν καθίσταται. Κατά την εκδοχή αυτή, με την άσκηση της κυρίας παρεμβάσεως, αφενός μεν διευρύνονται τα υποκειμενικά όρια της αρχικής έννομης σχέσης δίκης, όμως η έννομη αυτή σχέση δεν καθίσταται πολυγωνική κι αφετέρου ανοίγεται νέα έννομη σχέση δίκης, σχετικά με το επίδικο δικαίωμα που επικαλείται ο κυρίως παρεμβαίνων¹⁰.

B. 2.Ως προς την πρόσθετη παρέμβαση.

2.1. Κατά μία γνώμη, ο προσθέτως παρεμβαίνων προσλαμβάνει (και αυτός) την ιδιότητα του διαδίκου¹¹.

2.2. Κατά διαφορετική γνώμη, ο προσθέτως παρεμβαίνων κατ' αρχήν μετέχει μόνο στην εκκρεμή διαδικασία, δηλαδή νομιμοποιείται μόνον ως μη δικαιούχος ή μη υπόχρεως διάδικος να επιχειρεί τις κατ' ιδίαν διαδικαστικές πράξεις, προς το συμφέρον του διαδίκου, υπέρ του οποίου παρενέβη (ΚΠολΔικ 82), ενώ εξακολουθεί να παραμένει τρίτος στην έννομη σχέση της δίκης· δηλαδή, η ενέργεια της παρεμβάσεως αυτής, περιορίζεται μόνο στη

---

⁸ Μπέης, ΕρμΚΠολΔικ, Εισαγωγή, § 10 (I, 1) σελ. 82-83 και υπό το άρθρο 79 § III 3 σελ. 429. Ο ίδιος, Νομική φύσις της κύριας παρέμβασης, Δ. 12 σελ. 174 επ. Ο ίδιος, Αι διαδικασίαι, § 1 σελ. 59. [Βλ. όμως τον ίδιο, στην «Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη», (έκδ. 1981), § 10, σελ. 176-177 και ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 271 § III 7 σελ. 1183]. Βερβεσός, Δ. 3 σελ. 21. Ράμμος, Περί κυρίας παρεμβάσεως, (έκδ. 1931), § 29 σελ. 167. Ο ίδιος, Επιτομή αστικού δικονομικού δικαίου, (έκδ. 1975), § 34 IV σελ. 56. Ο ίδιος, Εγχειρίδιον αστικού δικονομικού δικαίου, τ. I § 129 σελ. 296-297. Μητσόπουλος, Σχέσεις κυρίας παρεμβάσεως και κυρίας δίκης, ΝοΒ 1991 σελ. 332 επ. Κουσουλής, Η κύρια παρέμβαση στην πολιτική δίκη, (έκδ. 1987), σελ. 311 επ.

⁹ Κονδύλης, Το δεδικασμένον κατά τον ΚΠολΔικ, (έκδ. 1983), § 26 I, 6 σελ. 303.

¹⁰ Νίκας, Πολιτική Δικονομία, τ. I (έκδ. 2003), § 28 περιθ. αριθ. 13-16 σελ. 374 επ. Ο ίδιος, Ο δικαστικός συμβιβασμός, (έκδ. 1984), σελ. 105-106. Μπέης, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη», (έκδ. 1981), § 10, σελ. 176-177. Ο ίδιος, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 271 § III 7 σελ. 1183.

¹¹ Ράμμος, Περί προσθέτου παρεμβάσεως, (έκδ. 1932), § 22 σελ. 121.

σχέση του παρεμβαίνοντος και του υπέρ ου η παρέμβαση διαδίκου, ρυθμίζεται δε ειδικώς από την ΚΠολΔικ 84¹². Κατ' εξαίρεση, μετέχει και στην εκκρεμή σχέση της δίκης (α) όταν, ανεξαρτήτως της προσθέτου παρεμβάσεως, θα δεσμεύεται από το εξ αυτής δεδικασμένο και (β) όταν υποκαθιστά τον υπέρ ου παρενέβη, ως κύριος διάδικος, ο δε υπέρ ου η παρέμβαση τίθεται εκτός δίκης (ΚΠολΔικ 85)¹³.

---

¹² **Κονδύλης**, ανωτ. και § VI 1 σελ. 169-170.

¹³ **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 80 § III 2 σελ. 435-437. **Ο ίδιος**, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, έκδ. 1981, § 10 σελ. 178-179. **Κεραμεύς**, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. II έκδ. 1986, § 103 σελ. 267 επ.